

Σέ μία ἔκδοση ἀπό τις πιά καλαισθητες πού ἔχουμε δεῖ τά τελευταία χρόνια στήν Ἑλλάδα, κυκλοφόρησε ἡ συλλογή αὐτή τοῦ θεσσαλονικιοῦ ποιητῆ τῆς γενιάς μας. Σέ δύο μέρη. Δύο αὐτοτελῆ μέρη, πού ἀποτελοῦν μία θαυμαστή ἐνότητα καί μία σταθερή συγγένεια, ἄν καί ὁ χρόνος, πού μεσολαβεῖ μεταξύ τους, εἶναι ἄρκετά μακρὺς (1966-1974).

Γνωρίσαμε ἀρχικά τόν Ἀλέξανδρο Ἰσαρη σά ζωγράφου κι αὐτό δέν τό ἀναφέρομε τυχαῖα. Γιατί καί ἡ ποίησή του, δέν εἶναι τίποτ' ἄλλο, παρά μία λειτουργία πολύ συγγενής μέ τή ζωγραφική. Μιά ζωγραφική πλαστική μέ χρώματα, ὅπου κυριαρχοῦν τό μπλέ καί τό κόκκινο. (τά μάτια τους ἦταν ἀδειανά/ καί στό μισό τοῦ προσώπου τους/ κατέβαινε ἓνα μπλέ ἠλεκτρικό αἷμα). Ἐδῶ ἀκριβῶς ὀφείλομε νά σημειώσομε τήν ἐπιτυχία τοῦ ποιητῆ. Οἱ μέρες πού θά ῥθουν/ θά ἔναι ἀκίνητες/ σάν παράλυτες/ μέσα σ' ἓνα καρτσάκι/ θά ἔχουν κέρνα χέρια/ μάτια ἀπό πλαστικό. Οἱ στίχοι, πέρα ἀπό ὅποιαδήποτε διάθεση τῆς μορφῆς, μᾶς ἀναγκάζουν νά σταθοῦμε «στό βάθος τοῦ χώρου τους». Ὁ χώρος τοῦ Ἀλέξανδρου Ἰσαρη εἶναι ἐφιαλτικός. Εἶναι χώρος χωρίς ἀέρα-καί μέσα του αἰωροῦνται ξυραφάκια. Εἶναι ἓνας χώρος τραγικός. (Οἱ ἐφήμεροι, ὅταν ἐκείνη, Τά μάτια σου, Ἡ ἀσύδοτη τρυφερότητα). Ἡ ἀσύδοτη τρυφερότητα εἶναι ὁ ἄκρατος λυρισμός τῆς ἀγάπης, πού τή γύμνωσαν. Ὁ ποιητής φτάνει στήν ἀκμή τῆς ἀπλότητος τοῦ λόγου του: Αὐτές οἱ μέρες/ τῆς ἀσύδοτης τρυφερότητας/ θά ἀκίνητοποιήσουν τή ζωή σου./Θά σταματήσεις γιά πολύ/ καιρό νά βλέπεις τά σύννεφα/ καί τοὺς τυφλοὺς/ πού τραγουδᾶνε στό δρόμο./ Μετά, θά ξαναφύγεις γιά τὰ χιόνια. Τό ὕφος εἶναι ἀφηγηματικό. Ἰσως στό βάθος, εὐαίσθητα ἐξομολογητικό: Εἶναι τό ὕφος ἐνός ἀνθρώπου, πού ἐπέζησε μετά τήν καταστροφή. Μέ ξύπνησαν γιά νά μέ πᾶνε/ στόν Ὀμιλο κι ἐγὼ ρωτοῦσα./ Οἱ ἀδερφές μέ γδύσανε καί γελοῦσαν/ καί μ' ἐπλυναν καί μέ στέγνωσαν/ Καί μετά εἶδα τό μηχανήμα, πού ἔκοβε/ κεφάλια καί μαλλιά καί δόντια/ κι ἐγὼ ρωτοῦσα.

Ὁ Ἀ. Ἰσαρης ἔχει τήν ικανότητα νά δίνει πάντα ἀκριβῶς αὐτό πού θέλει. Εἶναι λιτός, δέν ξανοίγεται σέ ἐπικίνδυνα γι' αὐτόν πεδία, δέ σπάει ποτέ τό ὕφος του, πού ἔχει μία, σπάνια σαφήνεια καί πάνω ἀπ' ὅλα, δέν τονίζει μέ ἀμφίβολα, τερτίπια, τά συναισθήματα πού θέλει νά διοχετεύσει στά ποιήματά του.

Τό βιβλίο τοῦ Ἰσαρη, εἶναι τό βιβλίο ἐνός νέου ἀνθρώπου, πού πέρασε μέσα ἀπό ἓνα πολύ μακρὺ τούνελ, καί δέν ἔχει πιά ἀνάγκη ἀπό τυμπανοκρουσίες καί μεγάλες λέξεις γιά νά μᾶς πείσει. Οἱ λέξεις του εἶναι φτυσμένα κουκούτσια, τοῦ πιά πικροῦ καρπού τῆς γῆς. Μόνο τέτοιες λέξεις συμβαδίζουν μέ τέτοιο περιεχόμενο. Καί τό σίγουρο χέρι τοῦ τεχνίτη, ξέρει νά τίς ψάχνει καί νά τίς βρίσκει.

Γιώργος Μαρκόπουλος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ. «Τό δωμάτιο». Ἐκδ. Καστανιώτης Σελ. 24. 1977 ΑΘΗΝΑ.

Ἡ ἀφιέρωση εἰς μνήμην πού προηγεῖται τῶν ποιημάτων σέ συνδιασμό μέ τό γενικό τίτλο τῆς συλλογῆς, μᾶς προϊδεάζει γιά τήν περιοχή μέσα στήν ὅποια κινοῦνται οἱ 15 μικρές συνθέσεις τοῦ Α.Α.

Ἀντικείμενο τους ὁ τρόμος τοῦ ποιητῆ καθώς ἀκροᾶται τό βῆμα τῆς βέβαιης διάβρω-

σης νά πλησιάζει, και νά προσδιορίζει τή μοίρα τῶν σχέσεων κατά τῆς βιοματικῆς ζωῆς του.

Τό «δωμάτιο» εἶναι ποίηση ἐρωτική, ἀλλά δοσμένη ἀπ' τήν ἀντίστροφη κατεύθυνση. Ἄρχίζει ἀκριβῶς ἀπ' τό τέρμα. Ἀπ' τήν πλευρά τῆς συνειδητοποιημένης «τελειοδικίας», ὅπου τό ὄραμα ἔχει πιά ἐκλείψει, κι' ἀπλῶς ἐκφέρεται ὁ ἐπιτύμβιος χαιρετισμός
*Μόνο τά μάτια μένουνε κι' ἡ ἀφή σου
πού σπαρταράει κι' ἀρνιέται και παλεύει.*

(ΗΡΘΕ) σελ. 9.

Ὁ Α.Ε. εἶναι ἀπελπισμένος γιά νά εἶναι ὑπαινυκτικός, και ὀργισμένος γιά νά ψιθυρίζει χαμηλόφωνα. Ἔτσι, ἡ γραφή του ὁμολογεῖ ἀπερίφραστα, και ἡ συγκινησιακή πραγματικότητα συναρτᾶται κάποτε περισσότερο ἀπ' τόν συντελεστή τῆς δικῆς μας συμμετοχῆς στό προσωπικό του δρᾶμα. Δέν πρόκειται γιά τίς «ἀβέβαιες μνήμες» τοῦ Ἄλεξανδρινοῦ ἢ τά «μισοειδωμένα πρόσωπα».

Χωρίς ἀποσιωπήσεις, μέ γενναιότητα, ἀφήνει νά φανοῦν «οἱ πληγές πού κεῖνται», διχῶς ὁ ὑψηλός τόνος νά ἀντιστρατεύεται τό «ποιητικό».

Κι' αὐτά τά σημάδια στό λαμό μου μπλάβα, μακρυνά και ξένα, ἀπό κάποιον πού ἀγκιστρώθηκε πάνω μου ἀπό μοναξιά μεγάλη και θέλησε νά ἐνωθεῖ μαζί μου μέ ψέμματα, ὄνειρα κι' ἀπελπισία.

(ΤΑ ΣΗΜΑΔΙΑ) σελ. 19

Ἀντιθρηνικά, μέσα ἀπ' τήν πιστοποίηση τῆς φθορᾶς του, τά «μῆ περαιτέρω» τῶν σχέσεων, φαίνεται νά ἀγεται —μέ ἐμφανές ὡστόσο κάποιο αἰσθημα αὐτοσαρκασμοῦ— στήν ἀναζήτηση νέων «ἀνώδυνων» προοπτικῶν, μέ προσανατολισμό σέ ἄλλα ἰδεώδη βιοτικῆς διαγωγῆς.

*Πεθύμησα μιά σύζυγο,
πεθύμησα μιά ἀστική τραπεζαρία
τό παιδί μου πού θά μαθαίνει διαίρεση...*

(ΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ) σελ. 18

Μολαταῦτα δέν μπορούμε νά προσυπογράψουμε γιά τό σύνολο τούτων τῶν ποιημάτων. Στά περισσότερα διαγιγνώσκονται προθέσεις πού δέν φτάνουν ὅμως στή δραστική κατάληξη μιάς ποιητικῆς πραγμάτωσης.

Πιστεύω, πῶς ὅταν μέ τό χρόνο ἡ συμμετοχή τοῦ ποιητῆ στά κείμενά του ἀπισχνανθεῖ, ἢ ἐξ ἀποστάσεως πλέον ματιά του, θά διακρίνει εὐχερῶς τά σημεῖα ἐκεῖνα στά ὁποῖα ὑπῆρξε ἀπλῶς περιγραμματος, χωρίς τή δυνατότητα νά προκαλέσει τό συγκινησιακό «καίριο» τῆς ποίησης.

Κώστας Μαυρουδῆς

ΣΤΑ
ΣΕΙΣ

